

Konkurranserett: Konkurranserettsunntak for transportsektoren

Katrine Lillerud
Senioradvokat

Line Voldstad
Partner, Avdelingsleder
regulatorisk og FPR

I tillegg til diverse støttepakker til transportsektoren i form av statlige lånegarantier og fjerning av flypassasjer- og lufthavnavgifter, er det nå gitt dispensasjon fra konkurranseloven som forbyr konkurransebegrensende samarbeid. Konkurranselovens § 3 åpner for dispensasjoner fra konkurranseregler "som en del av en mer generell konkurransepolitikk", ifølge forarbeidene. I den nåværende COVID-19-krisen er dette rettslige grunnlaget brukt i en ny forskrift som trådte i kraft 18. mars 2020 og har en varighet på tre måneder. Forskriften gir selskaper i transportsektoren adgang til samarbeid.

Teksten til forskriften er tilgjengelig [her](#).

Unntaket medfører blant annet at de to nasjonale flyselskapene Norwegian og SAS nå kan samarbeide om hvem som flyr hvor for å sikre at varer og personell ankommer som det skal. Annet samarbeid som nå kan være lovlig er å direkte eller indirekte fastsette innkjøps- eller utsalgspriser eller andre forretningsvilkår, samt avtale å begrense eller kontrollere produksjon, avsetning og investeringer.

Slikt samarbeid må imidlertid meldes til Konkurransetilsynet, men det er i utgangspunktet tilstrekkelig med en e-post. Meldingen om tiltaket til tilsynet må angi hvem som samarbeider og om hva. Det vil være opp til tilsynet å be om ytterligere informasjon dersom de anser det nødvendig.

Samarbeidet skal imidlertid ikke gå lengre enn nødvendig for å sikre opprettholdelsen av samfunnskritiske funksjoner i forbindelse med COVID-19-pandemien. Dersom Konkurransetilsynet anser at samarbeidet ikke oppfyller vilkårene i forskriften, kan det gis pålegg om opphør. Ved feil samarbeid kan det ikke utelukkes at

Konkurransetilsynet vil kunne bøtelegge overtredelser for å hindre misbruk, slik at tidlig dialog og vurdering i samråd med juridisk rådgiver anbefales før samarbeid inngås.

Det er også interessant at dette unntaket kan være i strid med EØS-avtalen og konkurranseregler som tilsvarende den norske konkurranse-loven inneholder et forbud mot konkurransebegrensende samarbeid. Departementets foreløpige vurdering er imidlertid at avtaler som omfattes av forskriften, sitat: "*antakelig uansett ikke [er] omfattet av forbudet i konkurranse-loven § 10*", fordi "*det [er] grunn til å tro at avtalene ikke kan anses som konkurransebegrensende*". Det betyr trolig at samarbeidet/avtalen(e) det er snakk om vurderes å gi samfunnsøkonomiske gevinster, og derfor kan rettferdiggjøres etter tredje ledd. Dette er også senere bekreftet av Konkurransetilsynet med EFTAs overvåkningsorgan og øvrige EUs konkurransemyndigheter gjennom en felles uttalelse fra det europeiske nettverket av konkurransemyndigheter den 23. mars 2020.

De virksomhetene som ønsker å benytte seg av muligheten for midlertidig samarbeid må være klar over at de etter COVID-19-pandemien vil være konkurrenter, slik at informasjon som deles ved slikt samarbeid bør begrenses til det absolutte minimum. Selv om det er behov for mer samarbeid mellom bedriftene for å sikre forsyninger enn det som normalt er tilfelle, vil Konkurransetilsynet, som alle de andre europeiske landene, være oppmerksom på bedrifter som utnytter situasjonen til å øke prisene og utveksler mer informasjon enn nødvendig for å løse forsyningssikkerhetsutfordringen i krisen.

Det utelukkes ikke at flere hardt rammede næringer kan få tillatelse til lignende unntak de kommende dagene og ukene.

[Se også vår samleside med relevante artikler og informasjon knyttet til COVID-19.](#)

Fagområder Internasjonal handel
